

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๕

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของ นายนคร ดวงแก้ว และ นายสุบรรณ สาระพันธ์ จำเลยในคดีอาญา
หมายเลขคำที่ อ. ๒๓๐๕/๒๕๕๒มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติยาเสพติด
ให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และต้องด้วย
มาตรา ๖ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ความว่า

พนักงานอัยการจังหวัดแพร่ เป็นโจทก์ ฟ้องผู้ร้องกับพวก โดยกล่าวหาว่า นายนคร ดวงแก้ว
และ นายสุบรรณ สาระพันธ์ จำเลยกับพวกร่วมกันมียาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (เฮโรอีน) ไว้ใน
ครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยมิได้รับอนุญาต อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ
พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๑๐๒ และเป็น
ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒ มาตรา ๕๘ มาตรา ๘๓ ประกอบกับจำเลยที่ ๑
เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๔๔๘/๒๕๓๕ ในข้อหา มีเฮโรอีนและกัญชา
ไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต ให้ลงโทษจำคุกมีกำหนด ๗ เดือน ปรับ ๖,๕๐๐ บาท โทษจำคุก
ให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ซึ่งภายในกำหนดเวลาที่ศาลรอการลงโทษ จำเลยที่ ๑ ได้กระทำให้
ความผิดคดีนี้ขึ้นอีก โจทก์จึงขอให้ศาลบวกโทษในคดีก่อนเข้าด้วยกัน ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า
จำเลยทั้งสองมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง
มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง จำคุกคนละ ๑๕ ปี จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวน
เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดีมีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๗๘ เหลือจำคุกคนละ ๑๐ ปี บวกโทษจำคุกของจำเลยที่ ๑ ที่รอการลงโทษไว้เข้ากับคดีนี้
รวมโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ รวม ๑๐ ปี ๗ เดือน ๗ วัน ๗ ชั่วโมง ๗ นาที ๗ วินาที ๗ มิลลิวินาที ๗ ไมครอนาที ๗
พิพากษายืน จำเลยฎีกา ปรากฏในคำร้องฎีกา จำเลยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ
มาตรา ๑๕ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “การผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด

LIRT

ให้โทษ...คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ ๒๐ กรัมขึ้นไป ให้ถือว่าผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย” เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ ที่บัญญัติคุ้มครองผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาว่า “ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” มาตรา ๖ ที่บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

ศาลฎีกาพิจารณาคำร้องของจำเลยแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติกฎหมายตามพระราชบัญญัติดังกล่าวในการวินิจฉัยคดี เป็นการโต้แย้งว่า บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกาจึงส่งคำร้องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

จากข้อเท็จจริงตามคำร้องมีประเด็นเบื้องต้นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัย คือ ศาลรัฐธรรมนูญจะรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า คำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า กฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก่ผู้ร้อง คือ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าวรวมทั้งข้อโต้แย้งของจำเลยมีสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย เมื่อศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญ จึงเห็นควรรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องมีว่า การที่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสอง บัญญัติให้ผู้มียาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ที่คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป ให้ถือว่าผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และต้องด้วยมาตรา ๖ หรือไม่

LIRT

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลย
ไม่มีความผิด

ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือน
เป็นผู้กระทำความผิดมิได้

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ บัญญัติเพื่อปกป้องหรือคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
ให้การดำเนินคดีอาญากับผู้ต้องหาหรือจำเลยก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา ดังนั้น บทบัญญัติของมาตรานี้
จึงถือว่าการนำสืบพิสูจน์ว่าบุคคลใดกระทำความผิดทางอาญาเป็นภาระของพนักงานอัยการหรือโจทก์
ซึ่งสอดคล้องกับหลักของกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้อง(due process of law) เนื่องจากประเทศไทยใช้
“ระบบกล่าวหา” เป็นหลักการพิสูจน์ความผิด ผู้กล่าวหาหรือโจทก์ในคดีมีหน้าที่นำสืบพิสูจน์จนกว่า
จะปราศจากความสงสัยว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำความผิดจริง และเมื่อนำสืบแล้วยังมีข้อสงสัยว่า
จำเลยได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ให้ยกประโยชน์ให้จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่
ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย”

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้
ผู้ใดผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ เว้นแต่
การมีไว้ในครอบครองในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามที่รัฐมนตรีจะอนุญาตเป็นหนังสือ
เฉพาะรายหรือเฉพาะกรณีที่เหมาะสม” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้
ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ จำนวนเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป ให้ถือว่า
ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย”

ข้อโต้แย้งของผู้ร้องเข้าใจได้ว่าการที่มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษข้างต้น
บัญญัติให้บุคคลใดที่มียาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ที่จำนวนเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป
ให้ถือว่าผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้น มีผลให้พนักงานอัยการไม่ต้อง
นำสืบว่าผู้ที่มีสารเสพติดให้โทษดังกล่าวในปริมาณตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไปเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก
หรือมีไว้เพื่อจำหน่าย แต่ให้ถือว่ามีความผิดดังกล่าว กล่าวอีกนัยหนึ่งผู้ร้องเห็นว่าบทบัญญัติข้างต้น
ซึ่งเป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาดชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากพนักงานอัยการไม่ต้องนำสืบแสดง
ให้เห็นว่าจำเลยกระทำความผิดจริงตามที่โจทก์กล่าวอ้าง แต่ศาลกลับลงโทษจำเลยได้ตามฟ้อง และ
ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการปิดโอกาสการที่จำเลยจะนำสืบหักล้างข้อกล่าวหาของพนักงานอัยการ ผู้ร้อง
จึงเห็นว่าชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓

อย่างไรก็ตามข้อโต้แย้งของผู้ร้องสามารถหักล้างได้ว่า เมื่อพนักงานอัยการจะฟ้องร้องผู้ต้องหา หรือจำเลยว่ามีสารเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ในปริมาณตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีไว้เพื่อผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่าย พนักงานอัยการก็ต้องนำสืบให้ชัดแจ้งเสียก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นมียาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ที่คำนวณแล้วเป็นสารบริสุทธิ์ปริมาณตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไปจริง ส่วนการที่บทบัญญัติมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่บัญญัติให้ผู้ที่ครอบครองสารเสพติดให้โทษดังกล่าวในปริมาณที่กล่าวไว้ข้างต้น ถือว่าเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งจะได้รับโทษตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกินหนึ่งร้อยกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท” นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โทษของความผิดข้อหาครอบครอง ยาเสพติดให้โทษในปริมาณเช่นนั้นเท่ากับโทษของผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่าย ตามมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง ด้วยเหตุนี้จึงต้องระบุนความผิดของการครอบครองสารเสพติดให้โทษดังกล่าวในปริมาณตั้งแต่ ยี่สิบกรัมขึ้นไป เป็นความผิดเช่นเดียวกันกับการเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออกหรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย ซึ่งมีโทษหนักกว่าความผิดที่มีสารเสพติดให้โทษข้างต้นในปริมาณต่ำกว่ายี่สิบกรัม ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการตราพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยยาเสพติดให้โทษที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ที่ต้องการให้การปราบปราม และควบคุมยาเสพติดให้โทษเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจุบันปัญหายาเสพติดให้โทษ เป็นปัญหาสำคัญในระดับนานาชาติ จึงต้องมีมาตรการลงโทษขั้นเด็ดขาดเพื่อให้บุคคลที่จะกระทำความผิด หวั่นเกรงต่อโทษที่จะได้รับ อันจะทำให้ปัญหาดังกล่าวลดน้อยลง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่าบทบัญญัติ มาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราช บัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand